

Éves jelentés (2021)

a közsféribeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről

Tartalomjegyzék

Általános információk.....	4
A jelentés összefoglalója	5
Az ellenőrzési tevékenység leírása	6
Általános információk.....	6
Az ellenőrzés végrehajtásának időpontjai az egyes ellenőrzési időszakokon belül	6
Az ellenőrzésért felelős szervezet azonosítása:	6
A mintának a reprezentativitására és eloszlására vonatkozó leírása.....	7
A minta összetétele	8
A szabványok, technikai előírások és ellenőrzési eszközök közötti megfelelések	9
Web alapú IKT felületek módszertana	9
Megfelelési tábla:	9
Használat látás nélkül	9
Használat korlátozott látással	11
Használat színérzékelés nélkül	12
Használat hallás nélkül / korlátozott hallással	12
Használat korlátozott kézi beavatkozással vagy erő kifejtéssel	12
Használat hangképzési képesség nélkül	13
Használat korlátozott kognitív képességgel	13
Felhasználhatósági tesztek	13
Mobil applikáció alapú IKT felületek módszertana	14
Megfelelési tábla:	14
Mobil alkalmazások eltérő módszertana	14
Részletes eredmények.....	18
Az ellenőrzés eredményének részletes leírása, beleértve a mérési adatokat	18
A feltárt hibák javítására az ellenőrzött intézmények által vállalt idő	18
A mobil alkalmazások esetében a közszolgálati lefedettséget vizsgáló minta eloszlása	19
Elvégzett ellenőrzések megoszlása területi lefedettség szerint.....	20
Mobil alkalmazások megoszlása operációs rendszer szerint	20
Az ellenőrzés eredményének minőségi elemzése	21
Az ellenőrzések során feltárt leggyakoribb hiányosságok.....	21
Az ellenőrzés jogszabályi keretei:.....	22
A további intézkedésekhez kapcsolódó tartalom	24
A tagállamok által az érdekelt felekkel a honlapok és a mobilalkalmazások akadálymentességéről folytatott konzultációra szolgáló mechanizmusok ismertetése	24

A honlapok és a mobilalkalmazások akadálymentességével kapcsolatos szakpolitika terén történt fejlemények közzétételére szolgáló eljárások.....	24
Az akadálymentesítési követelményeknek való megfelelés szabályainak végrehajtása során szerezett tapasztalatok és tanulságok.....	24
A képzési és tájékoztatási tevékenységek ismertetése.....	26

Általános információk

- Iktatószám: MEF-I/2758/2021
- A jelentés lezárásának ideje: 2021.11.15.
- A jelentés elfogadását követően nyilvánosan hozzáférhető a következő honlapon:
<https://kifu.gov.hu>
- A jelentést jóváhagyta: Majosházi Csaba, főosztályvezető (Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség, Megfelelőség Ellenőrzési Főosztály)
- Az ellenőrzést végző szerv: Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség
- Az ellenőrzést végző szervezeti egység: Megfelelőség Ellenőrzési Főosztály
- Az ellenőrzés tárgya: a közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítésének ellenőrzése
- Az ellenőrzött időszak: 2020-2021
- Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás:
*A közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény 5. §-a részletezi az ellenőrzési feladatokat.
A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség kijelöléséről a közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglalt kötelezettségek teljesítése ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 162/2019. (VII. 5.) Korm. rendelet 1. §-a rendelkezik.*

A jelentés összefoglalója

A közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Törvény) 3. § (1) bekezdése szerint a közsférabeli szervezet honlapját és mobilalkalmazását úgy köteles kialakítani és folyamatosan működtetni, hogy a felhasználók számára akadálymentesen érzékelhető, kezelhető, érthető és informatikai szempontból stabil legyen.

A Törvény 4. § (1) bekezdése szerint a közsférabeli szervezet akadálymentesítési nyilatkozatot tesz arra vonatkozóan, hogy honlapja vagy mobilalkalmazása megfelel az e törvényben és a végrehajtási rendeletekben foglalt akadálymentesítési követelményeknek.

Továbbá a Törvény 5. § (1) bekezdése szerint a 4. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozat meglétét, tartalmát, annak formai követelményeit és ezzel összhangban a nyilatkozatot kiállító szerv honlapjának vagy mobilalkalmazásának akadálymentességét a Kormány által rendeletben kijelölt szervezet ellenőrzi.

A közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló, 2016. október 26-ai (EU) 2016/2102 európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikk (4) bekezdése szerint 2021. december 23-ig, majd azt követően háromévente a tagállamok jelentést tesznek a Bizottságnak az ellenőrzés eredményéről.

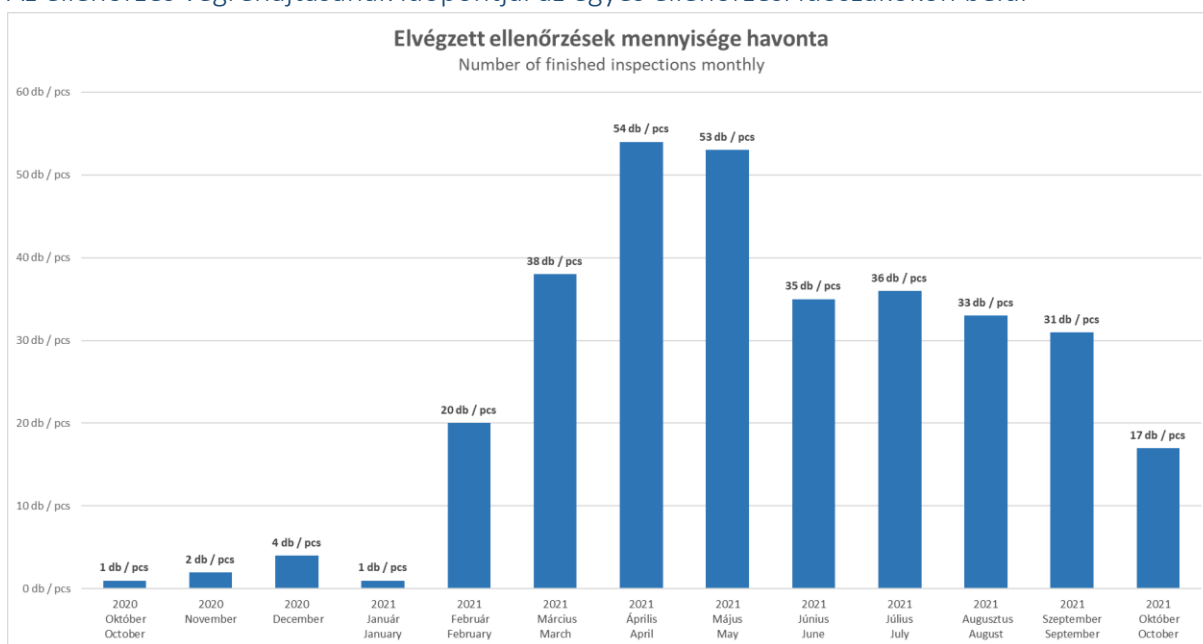
Ez a dokumentum a fenti kötelezettség teljesítését, valamint azt szolgálja, hogy Európai Unió szintjén is összehasonlítható adatok szülessenek az ellenőrzési tevékenységekről az egyes tagországokban.

A jelentés tartalmazza az ellenőrzési tevékenység leírását, elkülönítve a honlapok és mobil alkalmazások terén végzett vizsgálatokat. Részletes adatszolgáltatások kerültek be a jelentésbe az ellenőrzésekről, amelyek tartalmazzák a honlapok, mobil alkalmazások területi, ágazati lefedettségére vonatkozó adatokat, illetve a hibák javítására vállalt határidők alakulását is.

Az ellenőrzési tevékenység leírása

Általános információk

Az ellenőrzés végrehajtásának időpontjai az egyes ellenőrzési időszakokon belül

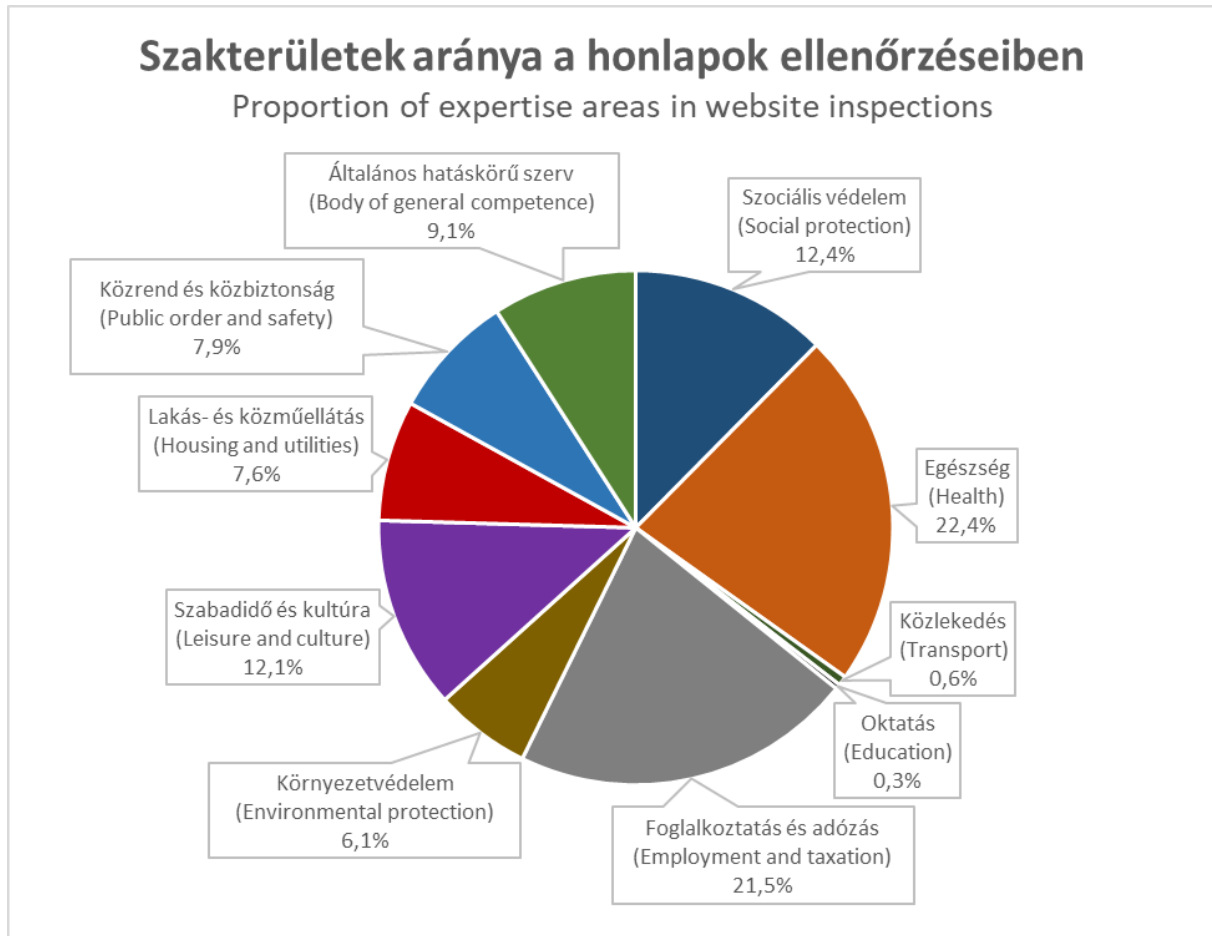
1. ábra Elvégzett ellenőrzések mennyisége havonta

Hónap	Mennyiség (db)
2020 október	1
2020 november	2
2020 december	4
2021 január	1
2021 február	20
2021 március	38
2021 április	54
2021 május	53
2021 június	35
2021 július	36
2021 augusztus	33
2021 szeptember	31
2021 október	17

Az ellenőrzésért felelős szervezet azonosítása:

Az ellenőrzéseket a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség végezte.

A mintának a reprezentativitására és eloszlására vonatkozó leírása

2. ábra Szakterületek aránya a honlapok ellenőrzéseiben

Szakterület	Arány
Szociális védelem	12,4%
Egészség	22,4%
Közlekedés	0,6%
Oktatás	0,3%
Foglalkoztatás és adózás	21,5%
Környezetvédelem	6,1%
Szabadidő és kultúra	12,1%
Lakás- és közműellátás	7,6%
Közrend és közbiztonság	7,9%
Általános hatáskörű szerv	9,1%

A minta összetétele

A mintában szereplő honlapok és mobilalkalmazások teljes száma összesen:	324	
Az egyszerűsített ellenőrzési módszer alkalmazásával ellenőrzött honlapok száma:	289	
A részletes ellenőrzési módszer alkalmazásával ellenőrzött honlapok és mobilalkalmazások száma:	24	
Az ellenőrzött honlapok és mobil alkalmazások száma az alább felsorolt négy kategóriában		
	Állami honlapok	36
	Regionális honlapok (NUTS1, NUTS2, NUTS3)	143
	Helyi honlapok (LAU1, LAU2)	126
	Közjogi intézmények honlapjai, melyek nem tartoznak a fent megadott kategóriákba	19
Az ellenőrzési időszakban ellenőrzött olyan honlapok és mobilalkalmazások száma, amelyek az előző ellenőrzési időszakban is szerepeltek a mintában.		2021-ben még nem értelmezhető (első ellenőrzési időszak)

A szabványok, technikai előírások és ellenőrzési eszközök közötti megfelelések

Az ellenőrzések során alkalmazott módszertani elemek, folyamatok kialakítása során – az EU 2016/2102 irányelvének 6. cikkének megfelelően – az EU jogharmonizáló, EN 301 549:2019-11 V3.1.1 szabvány, magyar nyelvre lefordított és átültetett, MSZ EN 301 549-2020 szabvány irányelveit és műszaki leírásait, valamint az ezzel kompatibilis WCAG 2.1 szabványt vettük alapul. Így a lenti megfelelési táblában szereplő leírások a hivatkozott szabványok főbb pontjait, az azoknak történő megfelelés vizsgálatának módszertanát taglalják.

Web alapú IKT felületek módszertana

Megfelelési tábla:

Megnevezés	Szabványpont
Képeket helyettesítő alternatív szöveg	MSZ EN 301 549-2020, 9.1.1.1.
Szakaszjelzők konzisztens megjelenítése	MSZ EN 301 549-2020, 9.1.3.1.
Blokkok elkerülésének biztosítása	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.1.
Címsor jelölőelemek használata	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.6.
Nyelvi beállítások	MSZ EN 301 549-2020, 9.3.1.1.
Beviteltámogatás, címkék használata	MSZ EN 301 549-2020, 9.3.3.2.
Egyértelmű hibák, a hiba azonosítása	MSZ EN 301 549-2020, 9.3.3.1.
Felugró ablakok megfelelő kezelése	MSZ EN 301 549-2020, 9.3.2.1.
Menürendszerek billentyűzetes működtethetősége	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.1.1.
Megfelelő kontrasztarány biztosítása	MSZ EN 301 549-2020, 9.1.4.3.
A felület nagyíthatósága	MSZ EN 301 549-2020, 9.1.4.4.
A fókuszt megfelelő észlelhetősége	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.7.
Színnel történő kiemelés	MSZ EN 301 549-2020, 9.1.4.1.
Médiák feliratozása	MSZ EN 301 549-2020, 9.1.2.2.
Billentyűzettel történő oldal bejárás	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.1.1.
Alternatív kapcsolatfelvételi mód biztosítása	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.5.
Egyértelmű hibajelzések	MSZ EN 301 549-2020, 9.3.3.3.
Egyértelmű oldalcím	MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.2.

Használat látás nélkül

- Képeket helyettesítő alternatív szöveg

MSZ EN 301 549-2020, 9.1.1.1. Nem-szöveges tartalom

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületbe ágyazott képeket, grafikus elemeket, azok kódban megadott alternatív szövegét. Amennyiben a grafikus elem információt hordoz, a képernyőolvasó szoftverek számára is elérhető szöveges alternatívát kérünk biztosítani. Amennyiben csupán dekorációs célt szolgál, kérjük az ekként történő megjelölését, hogy a képernyőolvasó programok ne vegyék figyelembe, ne jelentsenek akadályt a felhasználók számára a felületen.

- Szakaszjelzők konzisztens megjelenítése

MSZ EN 301 549-2020, 9.1.3.1. Információ és relációk

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületbe ágyazott szakaszjelzőket, hogy azok alkalmazása következetesen és kiszámíthatóan történt-e. Amennyiben nem találhatóak szakaszjelzők, vagy azok elhelyezése nem konzisztens, kérjük pótlását vagy javítását a látássérült felhasználók könnyebb navigálhatósága érdekében.

- Blokkok elkerülésének biztosítása

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.1. A blokkok kikerülése

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy lehetőséget biztosít-e a felhasználó számára, hogy elkerülje a felület statikus, állandó szakaszait, illetve azon blokkokat, amelyek billentyűcsapdába vezetnék a billentyűfókuszot. Amennyiben a felületen nem található az ezen funkciót biztosító mechanizmus, vagy a mechanizmus nem felel meg a szabvány kritériumok minden elemének, kérjük a funkció pótlását illetve javítását.

- Címsor jelölőelemek használata

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.6. Fejlécek és címkék

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy felépítésében és tartalmi kontextusának megfelelően alkalmazásra kerültek-e a címsor jelölőelemek. Amennyiben címsorok nem találhatóak, vagy azok nem felelnek meg az akadálymentesítési szabványok minden kritériumának, kérjük ezen hiányosságok pótlását.

- Nyelvi beállítások

MSZ EN 301 549-2020, 9.3.1.1. Az oldal nyelve

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felület egyes oldalait, hogy annak fő nyelvi beállítása (lang attribútum), valamint az egyes szöveges tartalmak nyelvi megjelölése helyesen került-e alkalmazásra. Amennyiben eltérést, vagy hibát tapasztalunk, kérjük a hiányosság pótlását annak érdekében, hogy minden szöveges tartalom helyesen kerüljön felolvasásra a képernyőolvasó szoftverek által.

- Beviteltámogatás, címkék használata

MSZ EN 301 549-2020, 9.3.3.2. Címkék vagy utasítások

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, annak űrlapjait, interaktív és adatbevitelt szolgáló moduljait, hogy rendelkeznek-e leíró, egyértelmű utasítást hordozó szöveges címkével. Amennyiben nem rendelkeznek, vagy a meglévő címkék eltérnek az akadálymentesítési szabványok valamely elemétől, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, képernyőolvasó szoftvert használó felhasználók számára is könnyebb és egyértelműbb lehessen a bevitelt szolgáló felületek kezelése.

- Egyértelmű hibák, a hiba azonosítása

MSZ EN 301 549-2020, 9.3.3.1. Hibaazonosítás

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, annak űrlapjait és minden modulját, amely a felhasználó számára visszajelzéssel szolgál az interakciók eredményéről. Amennyiben a felhasználó számára visszajelzett hiba, illetve eredmény nem elég egyértelmű, vagy azt a képernyőolvasó szoftverek nem képesek detektálni, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő felhasználók számára minél könnyebb lehessen a hibajelzések értelmezése, a kért módosítások elvégzése.

- Felugró ablakok megfelelő kezelése

MSZ EN 301 549-2020, 9.3.2.1. Fókuszba kerülés

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felület felugró ablak típusú komponenseit, hogy azok megjelenése pillanatában rákerül-e a fókusz, illetve, hogy az előtérben lévő felugró ablakból nem lehet-e kinavigálni a billentyűfókusz. Amennyiben valamely felugró ablak típusú komponens nem felel meg ezen fő, illetve az akadálymentes szabványokban található egyéb vonatkozó előírásoknak, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a billentyűzettel vagy képernyőolvasó szoftverrel böngésző felhasználók számára elérhetőek legyenek ezen tartalmak is.

- Menürendszerek billentyűzetes működtethetősége

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.1.1. Billentyűzet

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, annak menürendszerét, hogy billentyűzetes kezeléssel elérhető-e minden fő- és almenüpontja. Amennyiben a menürendszer egyes almenüi nem nyithatóak le, nem érhetőek el billentyűzet segítségével, vagy a menü nem felel meg az akadálymentesítési szabványok egyéb kritériumainak, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a felületen történő navigálás a fogyatékkal élő, billentyűzettel böngésző felhasználók számára is elérhető legyen.

Használat korlátozott látással

- Megfelelő kontrasztarány biztosítása

MSZ EN 301 549-2020, 9.1.4.3. Kontraszt (minimum)

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak szöveges és grafikus elemei megfelelnek-e a minimum kontraszt, akadálymentesítési szabványokban megjelölt szintjeinek. Amennyiben eltérést tapasztalunk, kérjük a hiányosságok javítását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, vagy szituációs fogyatékkal rendelkező felhasználó számára is felismerhető és megkülönböztethető lehessen a felület minden eleme.

- A felület nagyíthatósága

MSZ EN 301 549-2020, 9.1.4.4. A szöveg átméretezése

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak minden eleme megfelelően alkalmazkodik-e az akadálymentesítési szabványokban, műszaki követelményekben taglalt nagyítási szintekhez. Amennyiben eltérést, hibás megjelenést

tapasztalunk, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a nagyítást alkalmazó, valamint a különféle eszközökről böngésző felhasználó is hozzáférhessen a felület minden eleméhez.

- A fókusz megfelelő észlelhetősége

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.7. Látható fókusz

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felület minden fókuszálható elemét, hogy körülötte megfelelő méretben és kontraszttal jelenik-e meg a billentyűfókusz. Amennyiben valamely elem körül nem látható billentyűfókusz, vagy az paramétereiben nem felel meg az akadálymentesítési szabványok minden elemének, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy minden fogyatékkal élő, billentyűzettel böngésző felhasználó számára hozzáférhető legyen a felület minden eleme.

Használat színérzékelés nélkül

- Színnel történő kiemelés

MSZ EN 301 549-2020, 9.1.4.1. Színhasználat

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak bármely információs vagy adatbeviteli oldala, funkciója alkalmaz-e olyan, a szín érzékelésére vagy megkülönböztetésére hagyatkozó megoldást, amelyet ezen képesség hiányában valamely felhasználó nem tudna értelmezni. Amennyiben található ilyen komponens az oldalon, kérjük annak eltávolítását vagy más, akadálymentes módszerrel történő helyettesítését annak érdekében, hogy a felület minden eleme elérhetővé váljon a fogyatékkal élő felhasználók számára is.

Használat hallás nélkül / korlátozott hallással

- Médiák feliratozása

MSZ EN 301 549-2020, 9.1.2.2. Képaláírások

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az azon található audio és video tartalmak rendelkeznek-e hozzáférhető szöveges felirattal. Amennyiben nem rendelkeznek, vagy a felirat nem felel meg az akadálymentesítési szabványok minden elemének, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, valamint a szituációs fogyatékossgal rendelkező felhasználók is hozzáférhessenek ezen tartalmakhoz.

Használat korlátozott kézi beavatkozással vagy erő kifejtéssel

- Billentyűzettel történő oldal bejárás

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.1.1. Billentyűzet

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak minden eleme, funkciója elérhető-e csak billentyűzet használatával. Amennyiben nem, vagy a billentyűzet

tab sorrendje nem logikus, kérjük ezen hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a csak billentyűzettel böngésző felhasználók is hozzáférhessenek a felület minden eleméhez.

Használat hangképzési képesség nélkül

- Alternatív kapcsolatfelvételi mód biztosítása

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.5. Többszörös útvonalak

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az tartalmaz-e olyan lehetőséget, funkciót az intézménnyel történő kapcsolatfelvétellel, amely lehetőség nem igényel a felhasználótól hangképzési képességet. Amennyiben nem található ilyen, szöveges alapú kapcsolatfelvételi mód, kérjük ezen hiányosság pótlását annak érdekében, hogy a hangképzési képességgel nem rendelkező felhasználók is kapcsolatba léphessenek az IKT felületet üzemeltető intézménnyel.

Használat korlátozott kognitív képességgel

- Egyértelmű hibajelzések

MSZ EN 301 549-2020, 9.3.3.3. Hibajavítási javaslat

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, annak bevitelre, interakcióra szolgáló moduljait, hogy a hibajelzések és az ahhoz kapcsolódó javítási javaslatok megfogalmazása elég egyértelműen kerültek-e megadásra. Amennyiben ezen javítási javaslatok nem felelnek meg az akadálymentesítési szabványok minden elemének, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a korlátozott kognitív képességgel rendelkező felhasználók számára is hozzáférhetővé váljanak ezen felületek.

- Egyértelmű oldalcím

MSZ EN 301 549-2020, 9.2.4.2. Oldalcím

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak aloldalai megfelelően leíró és egyedi címmel rendelkeznek-e. Amennyiben nem rendelkeznek egyedi címmel, vagy annak formája, tartalma nem felel meg az akadálymentesítési szabványok minden elemének, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a felhasználók megtalálhassák a keresett tartalmat és könnyebben navigálhassanak azokban.

Felhasználhatósági tesztek

Kiemelten fontos, hogy az akadálymentesítési szabványpontoknak történő megfelelésen túl, az ellenőrzés alá vont IKT felület mind működésében, mind használhatóságában megfeleljen a felhasználói elvárásoknak. Ennek megfelelően az ellenőrzések során módszertanunk részét képezik az alábbi webkomponensek vizsgálata is:

- Hibás linkek (404-es hibák),
- Űrlapmezők pontos típusának megadása (e-mail, phone, stb),
- Logikátlan, felhasználói szempontból bonyolult weboldal elrendezés,
- Felesleges, zavaró animációs elemek,
- Rosszul beágyazott, hibára futó pluginek.

Mobil applikáció alapú IKT felületek módszertana

Megfelelési tábla:

Megnevezés	Szabványpont
Elemek fókuszba kerülése	MSZ EN 301 549-2020, 11.3.2.3.
Újonnan megjelenő tartalom megfelelő kezelése	MSZ EN 301 549-2020, 11.3.2.1.
Elemtípusok és státuszok detektálása	MSZ EN 301 549-2020, 11.3.2.4.
Egyértelmű címkék	MSZ EN 301 549-2020, 11.3.3.2.
Külső billentyűzettel történő vezérlés	MSZ EN 301 549-2020, 11.2.1.1.
Hibaüzenetek kezelése	MSZ EN 301 549-2020, 11.3.3.1.
Az alkalmazás nyelve	MSZ EN 301 549-2020, 11.3.1.1.
Leíró címek alkalmazása	MSZ EN 301 549-2020, 11.2.4.2.
Megfelelő kontrasztarány biztosítása	MSZ EN 301 549-2020, 11.1.4.3.
Vezérlőelemek működtethetősége	MSZ EN 301 549-2020, 11.4.1.2.
Alternatív lehetőség biztosítása	MSZ EN 301 549-2020, 11.2.4.5.
Nagyításhoz alkalmazkodó felület	MSZ EN 301 549-2020, 11.1.4.4.
Képernyőtájoláshoz történő alkalmazkodás	MSZ EN 301 549-2020, 11.1.3.4.
Médiák feliratozása	MSZ EN 301 549-2020, 11.1.2.2.
Leíró hivatkozások	MSZ EN 301 549-2020, 11.2.4.4.

Mobil alkalmazások eltérő módszertana

- Elemek fókuszba kerülése

MSZ EN 301 549-2020, 11.3.2.3. Konzisztens navigálás

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy minden szükséges elemre, vezérlőre és linkre rákerül-e a fókusz a normál, aktív képernyőolvasó szoftverrel és kapcsolóvezérléssel történő képernyő bejárás során. Amennyiben a fókusz valamely elemet átugorja, egy adott elemre többször rákerül, vagy a fókusz bejárési sorrendje nem logikus, kérjük a hiányosságok javítását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő felhasználók számára minél egyértelműbb és hozzáférhetőbb legyen a felület kezelése.

- Újonnan megjelenő tartalom megfelelő kezelése

MSZ EN 301 549-2020, 11.3.2.1. Fókuszba kerülés

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy minden, akár új képernyő betöltésével, akár a jelenlegi tartalom elfedésével megjelenő tartalomra automatikusan rákerül-e a képernyőolvasó szoftverek és a kapcsolóvezérlés fókusza. Amennyiben nem, vagy nem a legelső fókuszálható elemre kerül rá, esetleg a felhasználó a megjelenő tartalomból kinavigálhat, kérjük ezen hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a felületet képernyőolvasó szoftverrel használó felhasználó figyelmét ne kerülhessék el információk.

- Elemtípusok és státuszok detektálása

MSZ EN 301 549-2020, 11.3.2.4. Konzisztens azonosítás

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az azon megtalálható vezérlők típusát és aktuális státuszát a képernyőolvasó szoftverek képesek-e azonosítani anélkül, hogy az adott vezérlőt a felhasználónak aktiválnia kelljen. Amennyiben a vezérlő nem felel meg ezen, valamint az akadálymentesítési szabványokban taglalt egyéb kritériumoknak, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő felhasználók számára kiszámítható és egyértelmű legyen a felület kezelése.

- Egyértelmű címkék

MSZ EN 301 549-2020, 11.3.3.2. Címkék vagy utasítások

Módszer: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az egyes vezérlők, interaktálható elemek és űrlapmezők pontos, egyértelmű és érthető címkékkel rendelkeznek-e, amelyeket a képernyőolvasó szoftverek is képesek azonosítani. Amennyiben egy elem nem rendelkezik címkével, vagy a címke nem felel meg ezen, valamint az akadálymentesítési szabványokban, műszaki leírásokban taglalt egyéb kritériumoknak, kérjük a hiányosság javítását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő felhasználók számára egyértelműbb és egyszerűbb legyen a felület kezelése.

- Külső billentyűzettel történő vezérlés

MSZ EN 301 549-2020, 11.2.1.1. Billentyűzet

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak vezérlői és funkciói teljes körűen elérhetőek-e külső billentyűzettel történő kezelés esetén. Amennyiben valamely funkció, szolgáltatás vagy vezérlő nem működtethető, kérjük az észlelt hiányosságok javítását annak érdekében, hogy azon felhasználók számára is hozzáférhető legyen az alkalmazás, akik csak külső billentyűzet segítségével képesek használni a felületet.

- Hibaüzenetek kezelése

MSZ EN 301 549-2020, 11.3.3.1. Hibaazonosítás

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felület azon funkcióit, moduljait, amelyek kimeneteként, visszajelzéseként a felhasználók hibaüzenetet kaphatnak. Amennyiben a kapott hibaüzenet nem kerül felolvasásra a képernyőolvasó szoftverek által a megjelenése pillanatában, vagy a hibaüzenet nem felel meg minden, az akadálymentesítési szabványokban taglalt egyéb kritériumnak, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, az alkalmazást képernyőolvasó szoftverrel használó felhasználó számára is hozzáférhető és működtethetőek legyenek ezen funkciók.

- Az alkalmazás nyelve

MSZ EN 301 549-2020, 11.3.1.1. Az oldal nyelve

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak nyelvi beállítása helyesen került-e megadásra. Amennyiben eltérést tapasztalunk a nyelvi beállítás és a felületen megjelenő szöveges tartalom tényleges nyelve közt, kérjük ezen beállítás javítását annak érdekében, hogy az alkalmazás felületét a képernyőolvasó szoftverek helyes nyelvi kijelzéssel olvashassák fel a felhasználók számára.

- Leíró címek alkalmazása

MSZ EN 301 549-2020, 11.2.4.2. Oldalcím

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az egyes alkalmazási képernyők rendelkeznek-e megfelelően leíró, egyedi cím tulajdonsággal. Amennyiben valamely képernyő nem rendelkezik címmel, vagy az adott cím nem elég leíró, kérjük a hiányosságok javítását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő felhasználók számára könnyebb és egyértelműbb legyen az IKT alkalmazáson belüli navigáció, az alkalmazás kezelése.

- Megfelelő kontrasztarány biztosítása

MSZ EN 301 549-2020, 11.1.4.3. Kontraszt (minimum)

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak szöveges és grafikus elemei megfelelnek-e a minimum kontraszt, akadálymentesítési szabványokban megjelölt szintjeinek. Amennyiben eltérést tapasztalunk, kérjük a hiányosságok javítását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, vagy szituációs fogyatékkal rendelkező felhasználó számára is felismerhető és megkülönböztethető lehessen a felület minden eleme.

- Vezérlőelemek működtethetősége

MSZ EN 301 549-2020, 11.4.1.2. Név, szerep, érték

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felület egyes elemeit, vezérlőit, amelyek valamilyen interakcióra vagy bevitelre szolgálnak. Amennyiben ezen elemek bármelyike nem működtethető az IKT alkalmazást futtató platform saját, akadálymentes kezelést támogató gesztus mozdulatainak segítségével, kérjük a vezérlő javítását annak érdekében, hogy minden fogyatékkal élő, asszisztív technológiát alkalmazó felhasználó is hozzáférjen az alkalmazás minden eleméhez.

- Alternatív lehetőség biztosítása

MSZ EN 301 549-2020, 11.2.4.5. Többszörös útvonalak

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy azon tartalmak és szolgáltatások esetében, ahol az információk közlésére vagy funkció igénybevételére vizuális feldolgozásra támaszkodó módszert alkalmaznak, biztosítanak-e alternatív, a képernyőolvasó szoftverek számára is hozzáférhető alternatívát. Amennyiben nem, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy az IKT alkalmazás a fogyatékkal élő, az alkalmazást képernyőolvasó programmal használó felhasználók számára is teljes körűen elérhető legyen.

- Nagyításhoz alkalmazkodó felület

MSZ EN 301 549-2020, 11.1.4.4. A szöveg átméretezése

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az alkalmazkodik-e az alkalmazást futtató platform saját, nagyításra vonatkozó beállításaihoz. Amennyiben nem,

vagy a nagyításból eredő egyéb, a használhatóságot negatívan érintő változás tapasztalható, kérjük ezen hiányosság javítását annak érdekében, hogy a beépített kiegészítő lehetőségeket használó felhasználók számára is hozzáférhető legyen az alkalmazás.

- Képernyőtájoláshoz történő alkalmazkodás

MSZ EN 301 549-2020, 11.1.3.4. Elhelyezkedés

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy azon képernyők vagy funkciók, amelyek elérhetőek a mobilkészülék mind álló, mind fekvő tájolásában, a megváltozott nézet beállításával is megfelelnek-e az akadálymentesítési szabványok fókusz sorrendre, kezelhetőségre vonatkozó minden kritériumának. Amennyiben valamely nézetben az alkalmazás kezelhetőségében hiba tapasztalható, kérjük a hiányosság javítását annak érdekében, hogy az IKT alkalmazás eszköztől és platformtól függetlenül hozzáférhető legyen bármely, a felhasználó számára egyszerűbb és komfortosabb nézetben.

- Médiák feliratozása

MSZ EN 301 549-2020, 11.1.2.2. Képalírások

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy az azon található audio és video tartalmak rendelkeznek-e hozzáférhető szöveges felirattal. Amennyiben nem rendelkeznek, vagy a felirat nem felel meg az akadálymentesítési szabványok minden elemének, kérjük a hiányosságok pótlását annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő, valamint a szituációs fogyatékkal rendelkező felhasználók is hozzáférhessenek ezen tartalmakhoz.

- Leíró hivatkozások

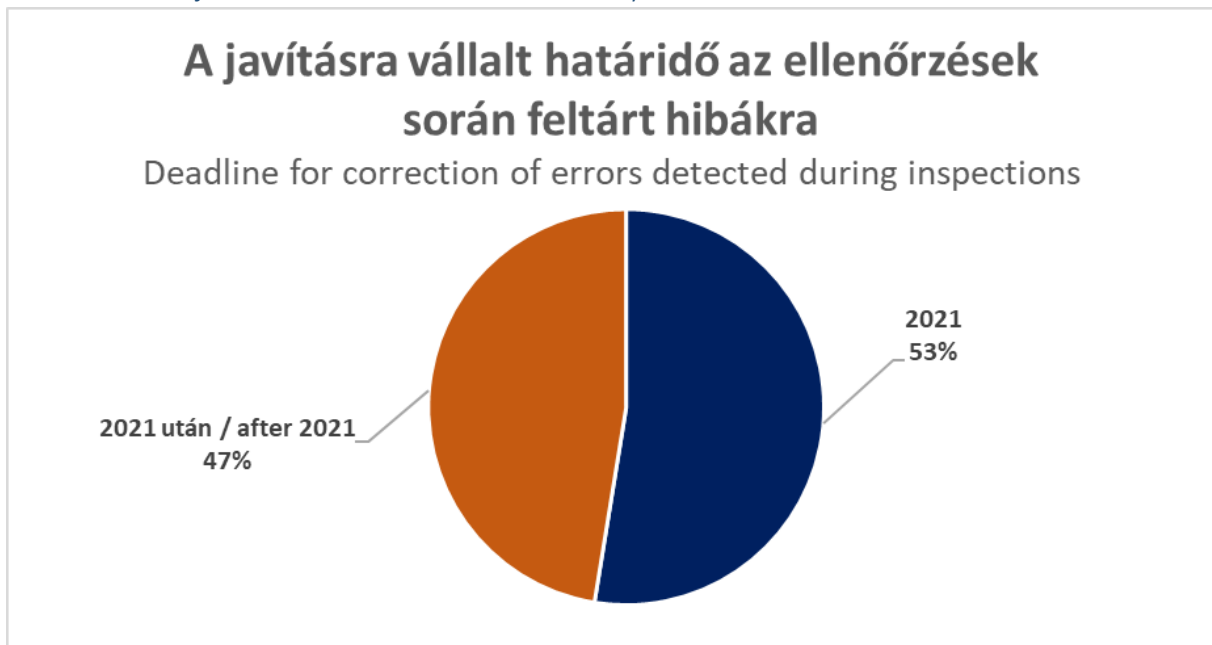
MSZ EN 301 549-2020, 11.2.4.4 teljesítési feltétel értelmezése [Hivatkozás célja (kontextusban)]

Módszertan: Megvizsgáljuk az ellenőrzés alá vont IKT felületet, hogy annak hivatkozásai, aktiválható vezérlői elég egyértelműen leírják-e a hivatkozás célját. Amennyiben nem, vagy a hivatkozás nem felel meg az akadálymentesítési szabványok egyéb kritériumainak, kérjük azok javítását annak érdekében, hogy a felhasználók eldönthessék, hogy kívánják-e követni a hivatkozást.

Részletes eredmények

Az ellenőrzés eredményének részletes leírása, beleértve a mérési adatokat

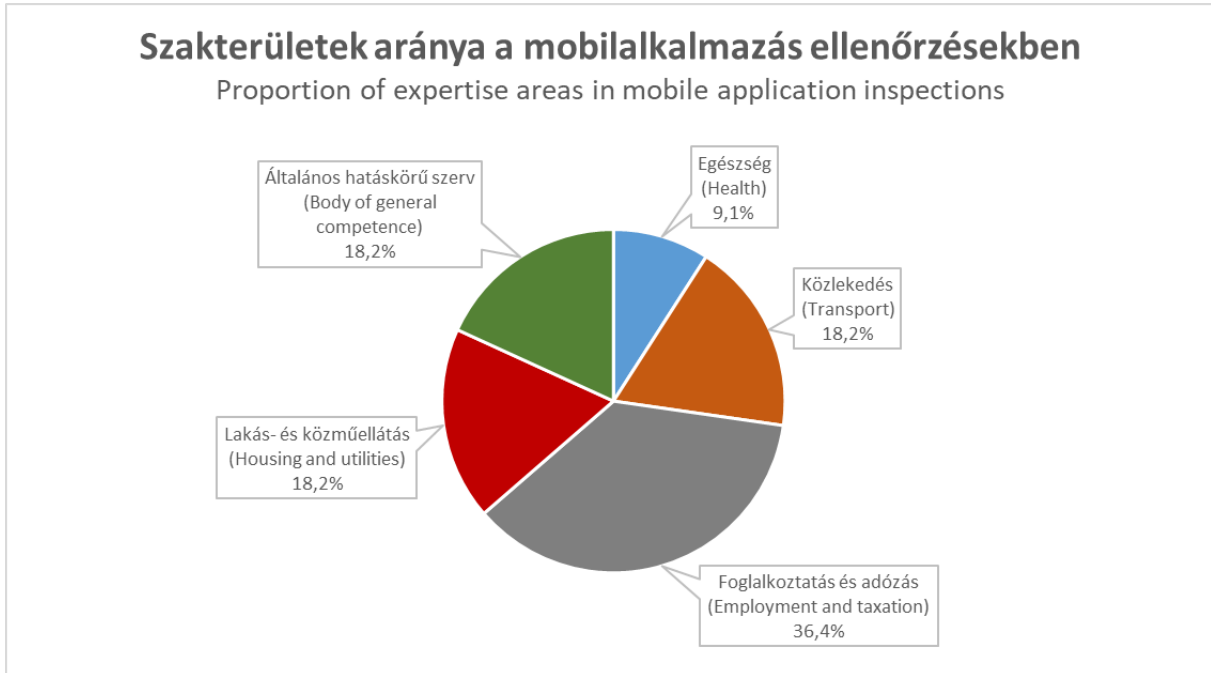
A feltárt hibák javítására az ellenőrzött intézmények által vállalt idő

3. ábra A javításra vállalt határidő az ellenőrzések során feltárt hibákra

Vállalt év	Arány
2021	53%
2021 után	47%

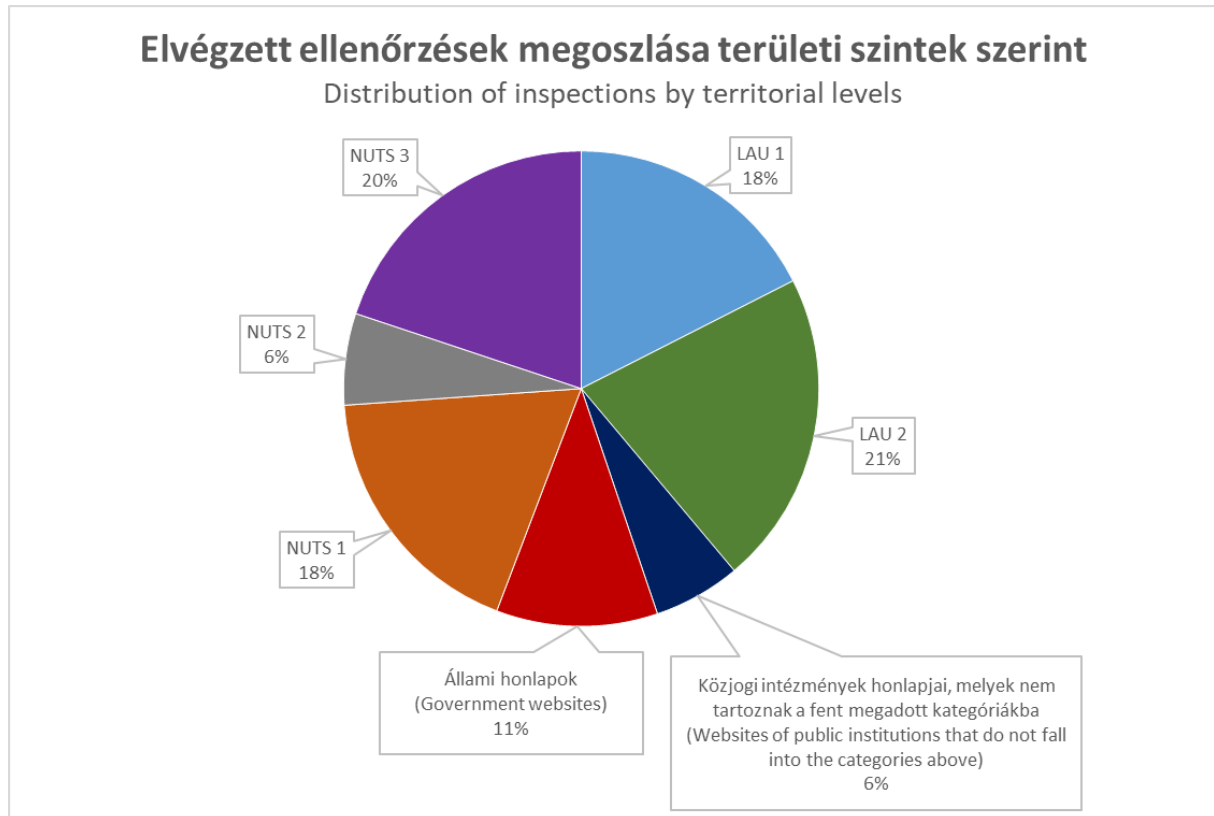
A mobil alkalmazások esetében a közszolgálati lefedettséget vizsgáló minta eloszlása

4. ábra Szakterületek aránya a mobilalkalmazás ellenőrzésekben

Szakterület	Arány
Egészség	9,1%
Közlekedés	18,2%
Foglalkoztatás és adózás	36,4%
Lakás- és közműellátás	18,2%
Általános hatáskörű szerv	18,2%

Elvégzett ellenőrzések megoszlása területi lefedettség szerint

5. ábra Elvégzett ellenőrzések megoszlása területi szintek szerint

Megnevezés	Arány
Állami honlapok	11%
NUTS 1	18%
NUTS 2	6%
NUTS 3	20%
LAU 1	18%
LAU 2	21%
Közjogi intézmények honlapjai, melyek nem tartoznak a fent megadott kategóriákba	6%

Mobil alkalmazások megoszlása operációs rendszer szerint

A mobilalkalmazások esetében a minta különböző operációs rendszerek közötti eloszlása (a mintába bevett mobilalkalmazások kiválasztásakor különféle operációs rendszereket figyelembe kell venni. A mintavétel céljaira a mobilalkalmazások különböző operációs rendszerekhez készített változatait különálló mobilalkalmazásoknak kell tekinteni.)

- Vizsgált mobil alkalmazások száma android környezetben: 12 db.
- Vizsgált mobil alkalmazások száma iOS környezetben: 12 db.
- Összesen: 24 db.

Az ellenőrzés eredményének minőségi elemzése

(mely tartalmazza: az (EU) 2016/2102 irányelv 6. cikkében említett szabványokban és műszaki előírásokban meghatározott követelményeknek való gyakori vagy kritikus meg nem felelésre vonatkozó megállapításokat)

Az ellenőrzések során feltárt leggyakoribb hiányosságok

- Kontraszthibák (a felhasznált színek nem felelnek meg a minimális kontraszt elvárásoknak)
- Fókusz kiemelésének hibás kezelése
- Alt szövegek nem kerülnek kitöltésre, vagy nem leíró a megjelenített szöveg (a felhasználó nem kap tényleges információt, amennyiben vizuálisan nem látja az oldalt)
- Böngésző nagyítása esetén az oldal nem tudja követni a változásokat (nem rezponzív a megjelenés)
- Billentyűzettel történő oldal bejárás nem lehetséges (többek között a menü és a gombok sem navigálhatóak, illetve a tartalom nem megismerhető egér kezelése nélkül)

Az ellenőrzés jogszabályi keretei:

Az alábbi jogszabályi keretek kerültek kialakításra:

- A közzférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény.
- A közzférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvényben foglalt kötelezettségek teljesítése ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 162/2019. (VII. 5.) Korm. rendelet.
- A közzférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítése során alkalmazandó akadálymentesítési nyilatkozat tartalmi elemeiről szóló 30/2019. (IX. 4.) ITM rendelet.

A fenti jogszabályok részletesen tartalmazzák, hogy pontosan kire is vonatkoznak a szabályok, illetve hogyan kell elkészíteni az akadálymentesítési nyilatkozatot és annak mit kell tartalmaznia.

A végfelhasználó visszajelzésre vonatkozóan különösen a közzférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló 2018. évi LXXV. törvény 4-5. §-ai tartalmazzák az alábbi rendelkezéseket.

„4. § (1) A közzférabeli szervezet akadálymentesítési nyilatkozatot tesz arra vonatkozóan, hogy honlapja vagy mobilalkalmazása megfelel az e törvényben és a végrehajtási rendeletekben foglalt akadálymentesítési követelményeknek. Az akadálymentesítési nyilatkozatnak a következőket kell tartalmaznia:

a) a tartalom azon részeinek leírását, amelyek nem akadálymentesek, ennek okait és adott esetben a nyújtott akadálymentes alternatívákat;

b) egy visszajelzési eljárás leírását és az ahhoz kapcsolódó internetes elérhetőség címét, amely bárki számára lehetővé teszi, hogy értesítse az érintett közzférabeli szervezetet honlapjának vagy mobilalkalmazásának az (1) bekezdés szerinti akadálymentesítési követelményeknek való meg nem felelésről, valamint, hogy kérelmezze az 1. § (3) bekezdés, illetve a (4) bekezdés szerint kizárt információt;

c) az 5. § (2) bekezdés szerinti eljárás igénybevételére mutató internetes elérhetőség címét.

(2) A közzférabeli szervezet az (1) bekezdés b) pont szerinti értesítésre vagy kérelemre köteles 30 napon belül válaszolni.

(3) Az akadálymentesítési nyilatkozatot akadálymentes formában kell közzétenni és rendszeresen frissíteni a közzférabeli szervezet érintett honlapján. Mobilalkalmazások esetén a mobilalkalmazást kifejlesztő közzférabeli szervezet honlapján vagy az alkalmazás letöltésekor kell elérhetővé tenni. Az informatikáért felelős miniszter az akadálymentesítési nyilatkozat tartalmával összefüggő részletszabályokat rendeletben állapítja meg.

(4) Ha a közzférabeli szervezet belső vizsgálata alapján megállapítja, hogy a 3. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségek teljesítése aránytalan terhet jelent számára, az (1) bekezdés szerinti nyilatkozatban megjelöli, hogy e jogcímen mely akadálymentesítési követelményt nem képes teljesíteni, és az aránytalan teher miatt nem teljesített követelmény helyett milyen akadálymentes alternatívát biztosít.

5. § (1) A 4. § (1) bekezdés szerinti nyilatkozat meglétét, tartalmát, annak formai követelményeit és ezzel összhangban a nyilatkozatot kiállító szerv honlapjának vagy mobilalkalmazásának

akadálymentességét a Kormány által rendeletben kijelölt szervezet (a továbbiakban: ellenőrző szervezet) ellenőrzi.

(2) Az e törvényben foglalt akadálymentesítési követelmények megsértése esetén az ellenőrző szervezet kérelem alapján, vagy hivatalból ellenőrzést folytat.

(3) Ha az ellenőrzés eredményeként az ellenőrző szervezet megállapítja, hogy a közszférabeli szervezet honlapja vagy mobilalkalmazása nem felel meg az e törvény és végrehajtási rendeletei szerinti előírásoknak, felhívja a közszférabeli szervezet figyelmét az akadálymentesítési követelmények betartására, valamint egyeztetést kezdeményez arról, hogy az érintett szervezet milyen határidővel vállalja az akadálymentesítési követelmények teljesítését.

(4) Ha a közszférabeli szervezet a (3) bekezdés szerinti egyeztetésben nem működik közre, vagy a vállalt határidő alatt nem gondoskodik az akadálymentesítési követelmények teljesítéséről, az ellenőrző szervezet a közszférabeli szervezet felett felügyeleti, irányítói, fenntartói vagy tulajdonosi jogot gyakorló szervnél jelzi a jogsértő állapot fennállását.”

A további intézkedésekhez kapcsolódó tartalom

A tagállamok által az érdekelt felekkel a honlapok és a mobilalkalmazások akadálymentességéről folytatott konzultációra szolgáló mechanizmusok ismertetése

Az ellenőrző szervezet az éves akadálymentesítési ellenőrzési terv elkészítése előtt egyeztetést folytat le a fogyatékkal élő személyeket képviselő társadalmi szervezetekkel az egyszerűsített és a részletes ellenőrzési minta összetételéről, és figyelembe veszi az azzal kapcsolatos véleményüket, hogy mely honlapok és mobilalkalmazások milyen ellenőrzési módszer szerint kerüljenek ellenőrzésre.

A 2020-2021. évi ellenőrzési tervhez a véleményezés során több javaslat is érkezett, amelyek népszerű és országosan ismert honlapokat, illetve mobil alkalmazásokat tartalmaztak. Ez nagy segítséget jelentett a megfelelő ellenőrzési terv összeállításához.

A javaslatok a jogszabályi keretek figyelembe vétele mellett beépítésre kerültek az ellenőrzési tervbe.

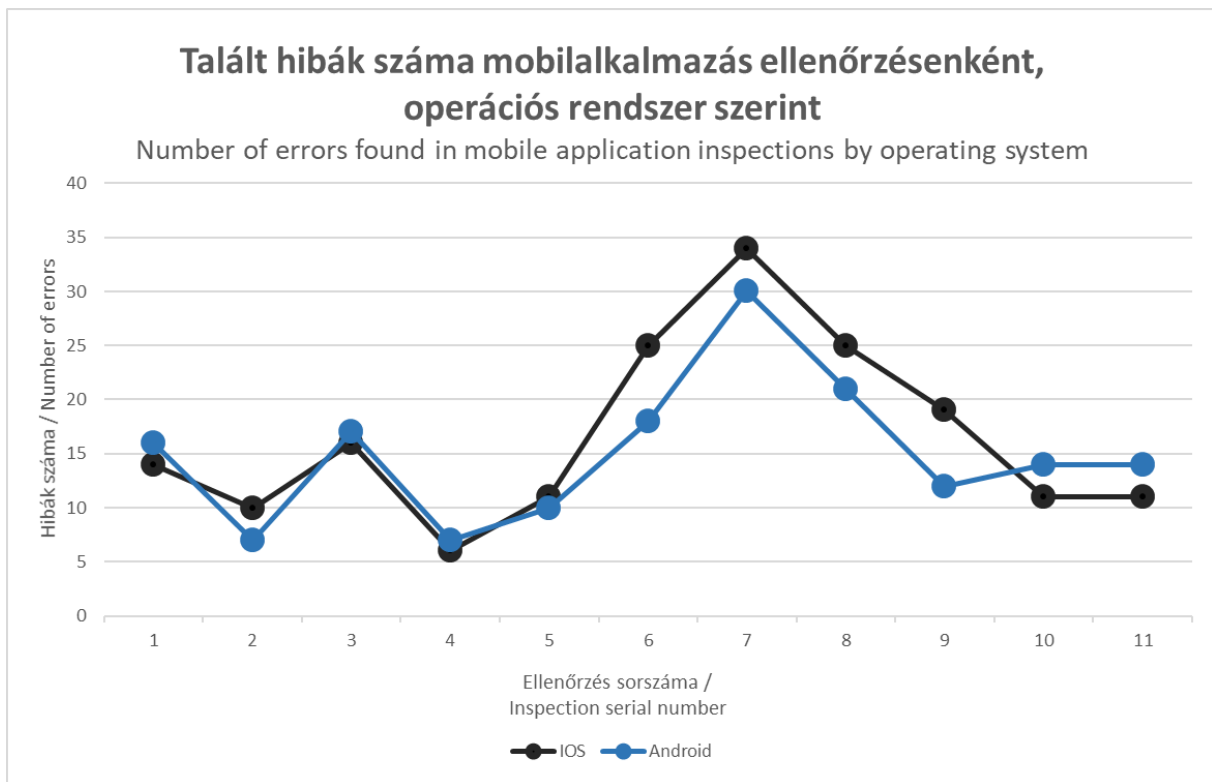
A honlapok és a mobilalkalmazások akadálymentességével kapcsolatos szakpolitika terén történt fejlemények közzétételére szolgáló eljárások

A Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség ellenőrző szervként a saját honlapján (<https://kifu.gov.hu/webakadalymentesites>) közzétette az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályi előírásokat, valamint az akadálymentesítési nyilatkozat mintát és a hozzá tartozó kitöltési segédletet is.

Az akadálymentesítési követelményeknek való megfelelés szabályainak végrehajtása során szerzett tapasztalatok és tanulságok

A fentiekben már bemutatásra kerültek a leggyakoribb hibák, amelyek az éves ellenőrzési tevékenység alapján a legtöbb honlap esetében akadálymentességi hibát jelentenek.

Az ellenőrzési tevékenység kiemelt területe a mobil alkalmazások akadálymentessége. Az applikációk népszerűségének folyamatos növekedése miatt külön kimutatás készült a két operációs rendszer (iOS és Android) különbségéről, amely azt mutatja be, hogy a különböző operációs rendszerekben hogyan alakulnak a hibák számai. Ezt a következő ábrán és az azt követő táblázatban lehet részletesen megtekinteni.

6. ábra Talált hibák száma mobilalkalmazás ellenőrzésenként, operációs rendszer szerint

Ellenőrzés sorszáma	Hibák száma (db)	
	IOS	Android
1.	14	16
2.	10	7
3.	16	17
4.	6	7
5.	11	10
6.	25	18
7.	34	30
8.	25	21
9.	19	12
10.	11	14
11.	11	14

A tapasztalatok kapcsán ki kell emelni még a tájékoztatási és képzési feladatok fontosságát. Erről bővebben a következőkben esik szó.

A képzési és tájékoztatási tevékenységek ismertetése.

A web akadálymentességi téma közérthető kommunikációja érdekében a jogszabályokon túl készült egy videó sorozat, amely térítésmentesen elérhető minden érdeklődő számára.

A videó sorozat célja annak bemutatása, hogy az akadálymentes web hozzáférhetőség mit is jelent a valóságban, milyen keretek között került szabályozásra, illetve pontosan kik is az érintettjei. Eloszlatja a tévhiteket és sztereotípiákat.

A sorozat első 9 epizódja egyaránt szól a közsféra döntéshozóinak, munkatársainak és informatikai szakembereinek is, hiszen ezekből általános iránymutatást kaphatnak a témával kapcsolatban.

A 10. és az utána következő epizódok már döntően a webtartalmak fejlesztőinek, üzemeltetőinek szólnak. Ezekben olyan informatikai segédleteket, technikákat és szolgáltatásokat találunk, melyek segítségével szolgálhatnak az akadálymentes hozzáférhetőség biztosításában. Ezekhez az epizódokhoz egy letölthető linkgyűjtemény is kapcsolódik, mely a segédletek és szolgáltatások elérhetőségeit tartalmazza.

A videó sorozaton túl az ellenőrzésben érintett intézmények munkatársainak, illetve a velük szerződéses viszonyban álló külsős informatikai szakembereknek ismeretbővítő képzések kerültek megtartásra. A képzések során bemutatásra kerültek a kisegítő lehetőségek, kiemelten a képernyőolvasó szoftver működése. Szó esett a leggyakoribb akadálymentességi hibákról, illetve a jó megoldásokról. Ezen túl a megjelentek számos elméleti és gyakorlati kérdést tehetek fel, amelynek a megválaszolásával nagyban előrelépett a honlapok fejlesztése, illetve tartalomszerkesztése során az akadálymentesség alkalmazása.